

Inspiratie bijeenkomst

Vrijdag 15 november

Programma

- 15.00u – Welkom door Helga en Rob
- 15.15u – Inspiratie door Willem de Boer, Wouter Hebbink, Geert Geurken
- 16.00u – Panel gesprek
- 16.40u – Afronding
- 16.45u – Bezoek Wheelchair Masters

Welkom en opening

15 november 2024
Dr. Willem de Boer
Sporteconoom HAN
Academie Sport & Bewegen

Inhoud

1. Wat is brede welvaart?
2. Sport en brede welvaart
3. Kansen en uitdagingen

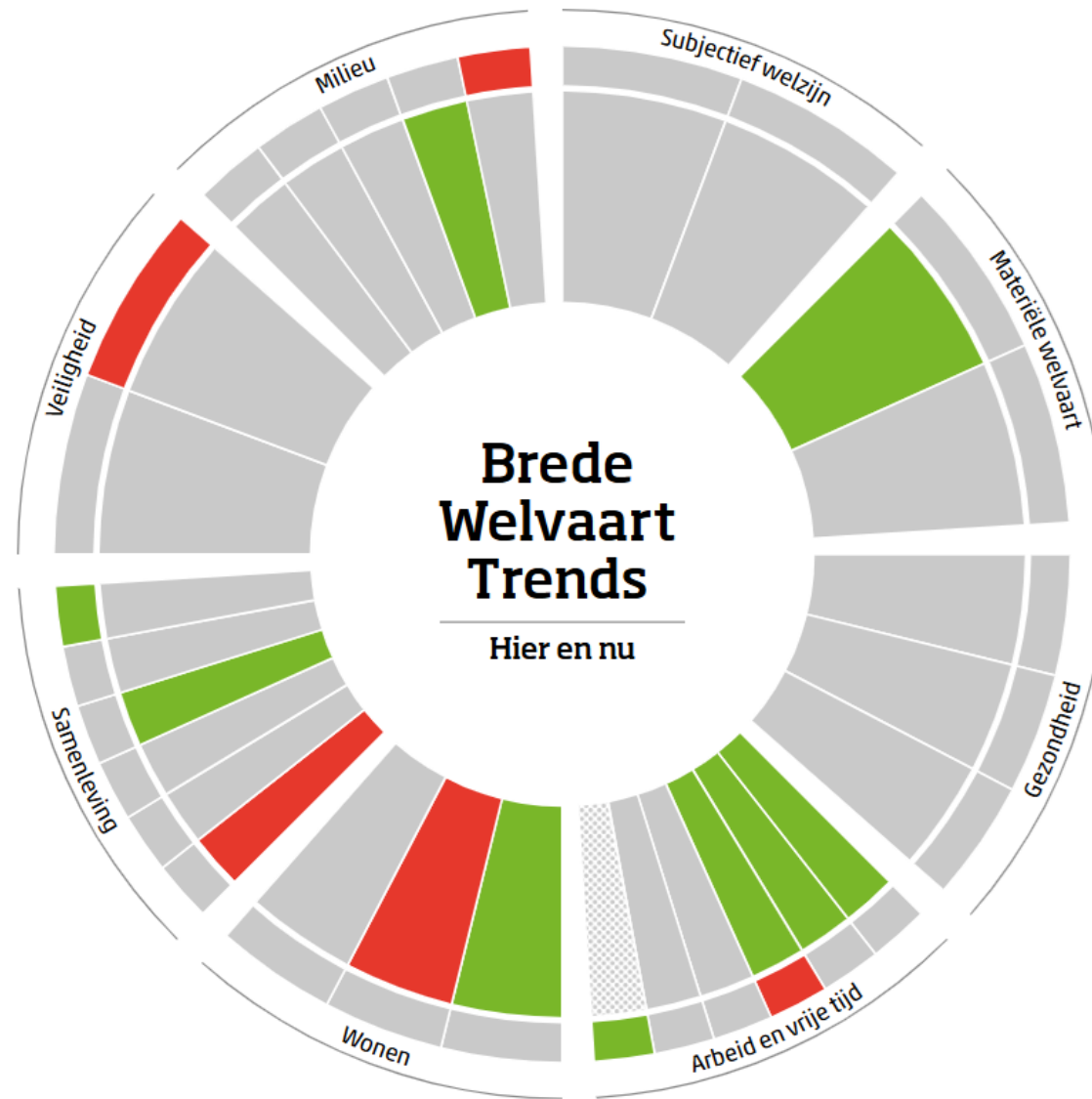
Inspiratiesessie Gelders Sportakkoord
15 november 2024

Willem de Boer
Sporteconoom HAN

Wat is brede welvaart?

Wat is brede welvaart?

Hoe wordt brede welvaart gemeten?

01 Tevredenheid met het leven	12 Tijdverlies door files en vertraging	21 Ontwikkeling normen en waarden
02 Ervaren regie over het eigen leven	13 Tevredenheid met werk (werknemers)	22 Vrijwilligerswerk
03 Mediaan besteedbaar inkomen	14 Totale woonquote (huur en koop)	23 Vaak onveilig voelen in de buurt
04 Individuele consumptie	15 Thuiswonende jongvolwassenen (25-29 jaar)	24 Slachtofferschap van traditionele criminaliteit
05 Gezonde levensverwachting mannen	16 Tevredenheid met woning	25 Beheerde landnatuur in Natuurnetwerk Nederland
06 Gezonde levensverwachting vrouwen	17 Contact met familie, vrienden of buren	26 Kwaliteit van zwemwater binnenwateren
07 Overgewicht bij volwassenen	18 Inspraak en verantwoordingsplicht	27 Stikstofdepositie en landnatuur
08 Langdurige werkloosheid	19 Vertrouwen in instituties	28 Stedelijke blootstelling aan fijnstof (PM _{2,5})
09 Nettoarbeidsparticipatie	20 Vertrouwen in andere mensen	29 Milieuproblemen
10 Hoogopgeleide bevolking		
11 Tevredenheid met vrije tijd		

Indicator	Indicator
Materiële welvaart (2014, sociaal-economische index)	Woonplezier (2008, 2017, 2018, 2022, woonaantrekkelijkheidsindex)
1 Inkomen	19 Tevredenheid met eigen woning
2 Vermogen	20 Tevredenheid met woonomgeving
3 Armoede	21 Lage leefbaarheid
4 Schulden	22 Amenities
Gezondheid & welzijn (2017, 2021)	Natuur & milieu (2013, 2016, 2023, woonaantrekkelijkheidsindex)
5 Levensverwachting	23 Fijnstof
6 Ervaren gezondheid	24 Geluidsoverlast
7 Overgewicht	25 Groenblauwe woonaantrekkelijkheid
8 Stress	26 Klimaatrisico's
9 Tevredenheid met het leven	27 Hernieuwbare energie
Werk & opleiding (2006, 2009, 2014, sociaal-economische index)	Sociale cohesie (2008, 2018, 2021)
10 Werkzame beroepsbevolking	28 Sociale cohesie
11 Werkloze beroepsbevolking	29 Vrijwilligers
12 Vacaturedruk	30 Vertrouwen
13 Opleidingsniveau	31 Opkomst verkiezingen
14 Geen startkwalificatie	
Werk-privébalans (2005, 2009, 2014, woonaantrekkelijkheidsindex)	Veiligheid (2006, 2008, woonaantrekkelijkheidsindex)
15 Werkuren	32 Misdrijven
16 Tevredenheid met vrije tijd	33 Ervaren onveiligheid
17 Reistijd woon-werkverkeer	34 Overlast
18 Filedruk	

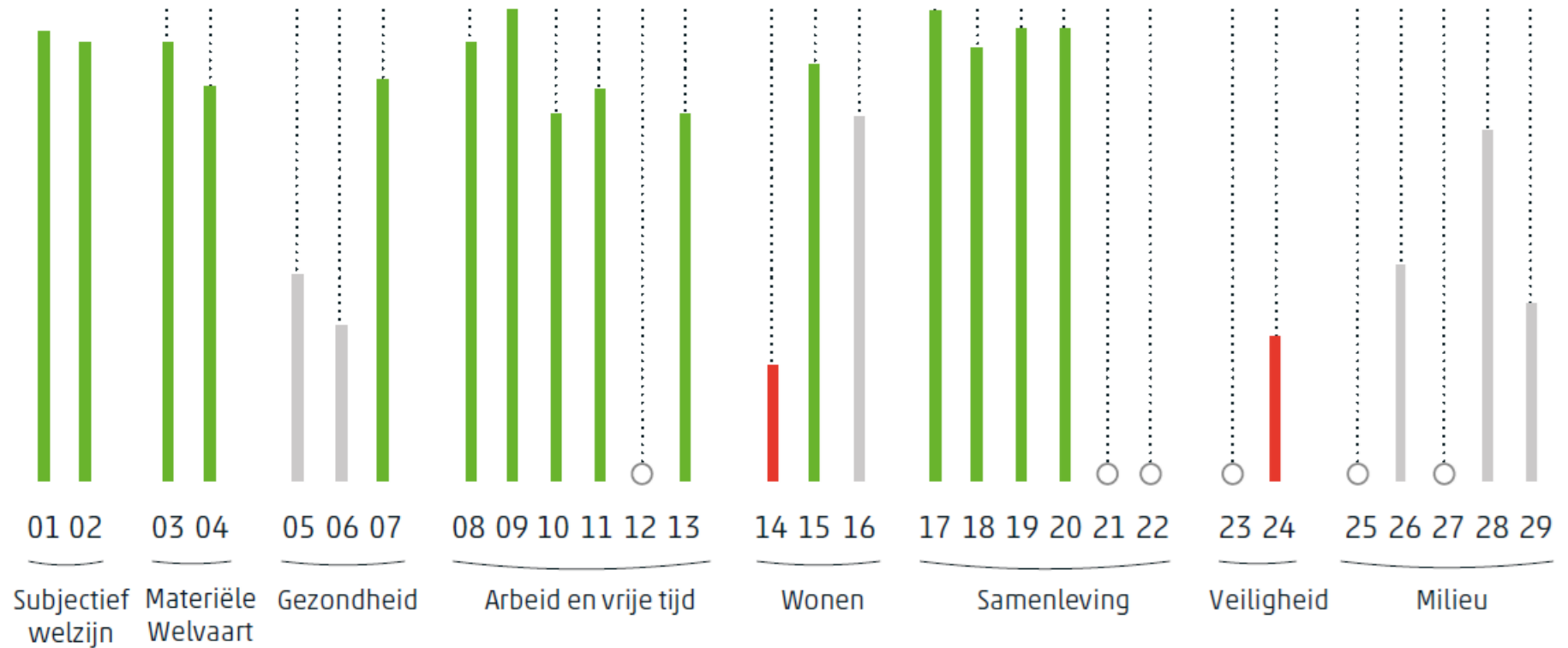
Hoe doet Nederland het?

Positie in EU

De balken geven de positie aan van Nederland in de Europese Unie per indicator.

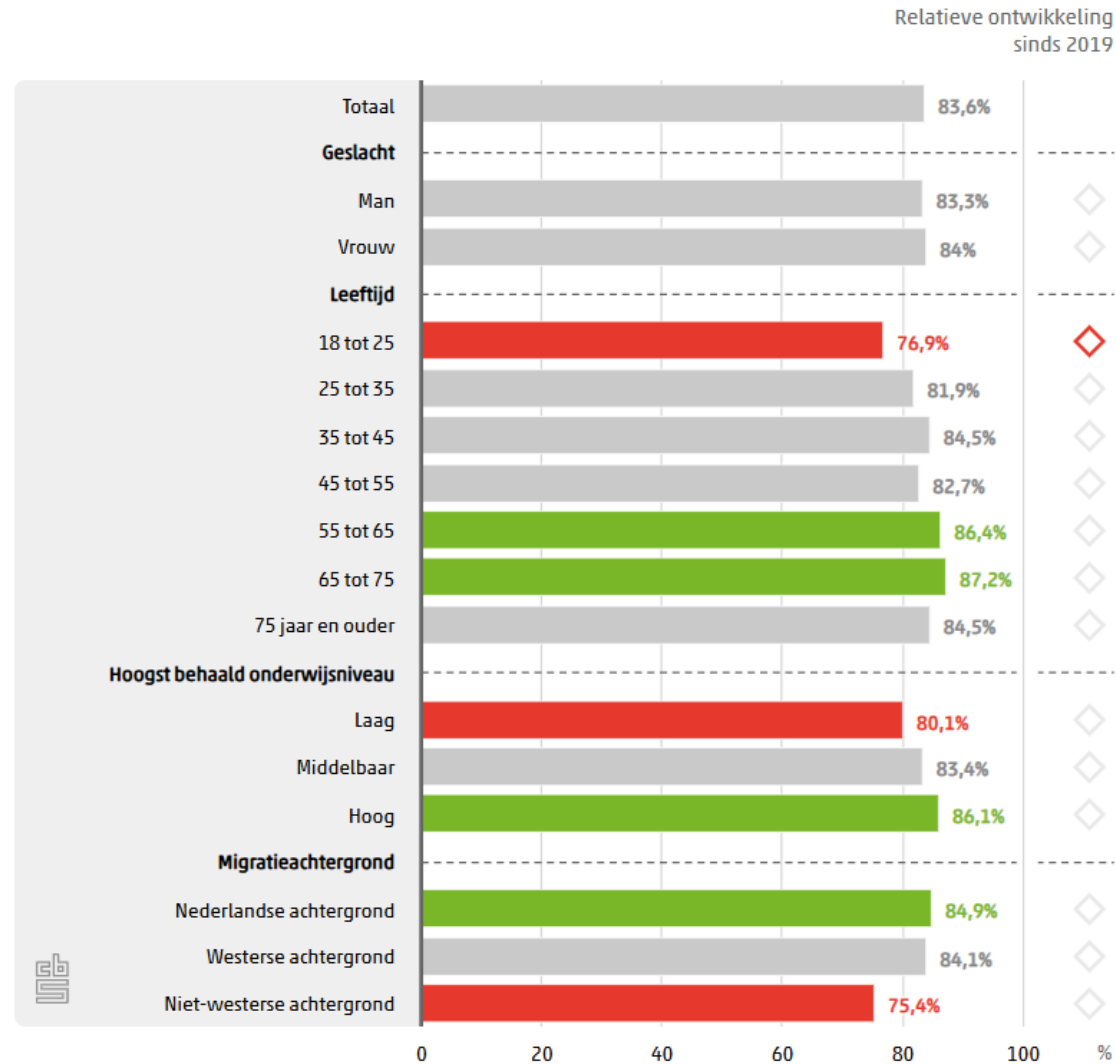
Legenda

- Bovenin EU-ranglijst
- Middenpositie
- Onderin EU-ranglijst
- Geen data

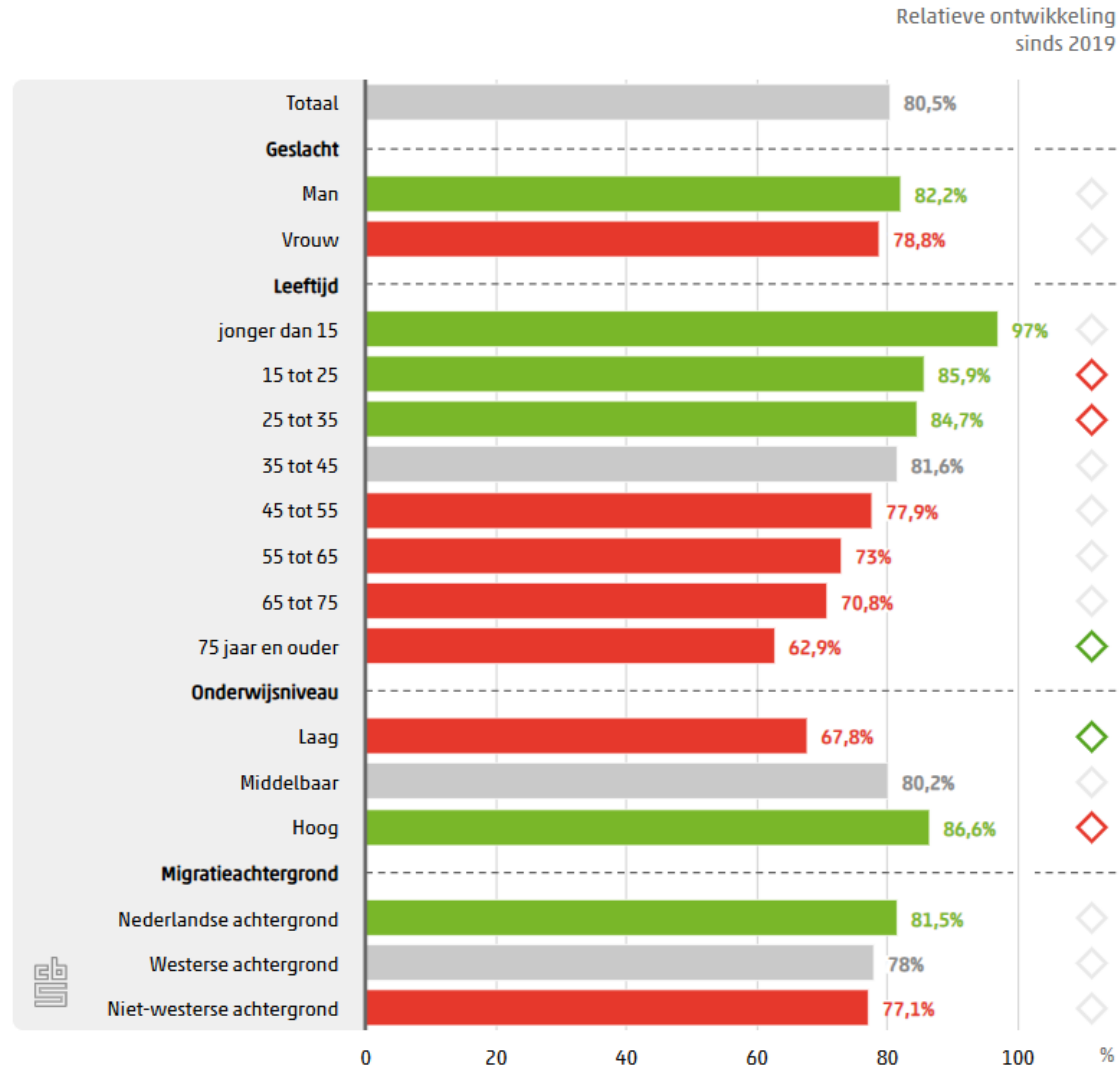
Welke verschillen zijn er binnen Nederland?

Hoeveel mensen zijn tevreden met het leven?

Welke verschillen zijn er binnen Nederland?

Hoeveel mensen vinden hun gezondheid (zeer) goed?

Waar is brede welvaart?

Waar is brede welvaart?

AD NIEUWS REGIO SPORT SHOW PLAY PODCAST PUZZEL

Wonen in de stad is niet alleen duurder, het platteland is ook op andere vlakken aantrekkelijker

Het leven is goed op het platteland, blijkt uit nieuw onderzoek. Beter zelfs dan in de stad. Maar waarom trekken mensen dan toch vaak naar de stad? „Kennelijk hebben sommige mensen daar niet alleen veel geld voor over, maar zijn ze ook bereid om in te leveren op zaken als gezondheid, vrije tijd en veiligheid. En sommige mensen hebben geen keus.”

Hengelo heeft de grootste 'brede welvaart', Amsterdam is nog steeds aantrekkelijkste stad om te wonen

Atlas voor gemeenten Amsterdam staat opnieuw bovenaan de lijst van aantrekkelijkste steden, terwijl de stad laag scoort op 'brede welvaart'. Een goede mix van beide vind je in Hilversum, Amstelveen, Amersfoort, Leiden en Haarlemmermeer.

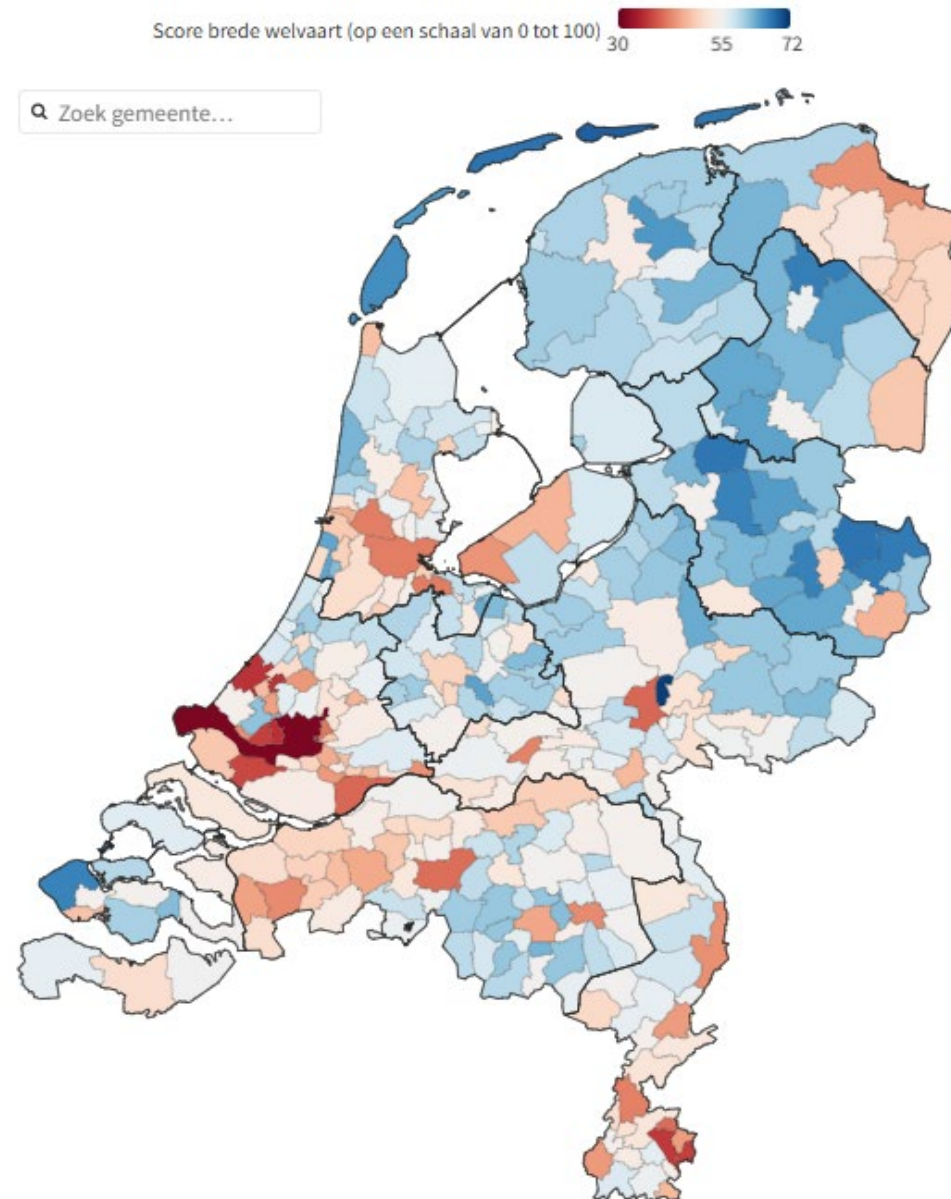
▲ Op het platteland ligt de brede welvaart in de regel hoger dan in de stad. © Boaz Timmermans/ANP

Kwaliteit van leven in Ede: op deze vlakken scoort de gemeente goed, op deze minder

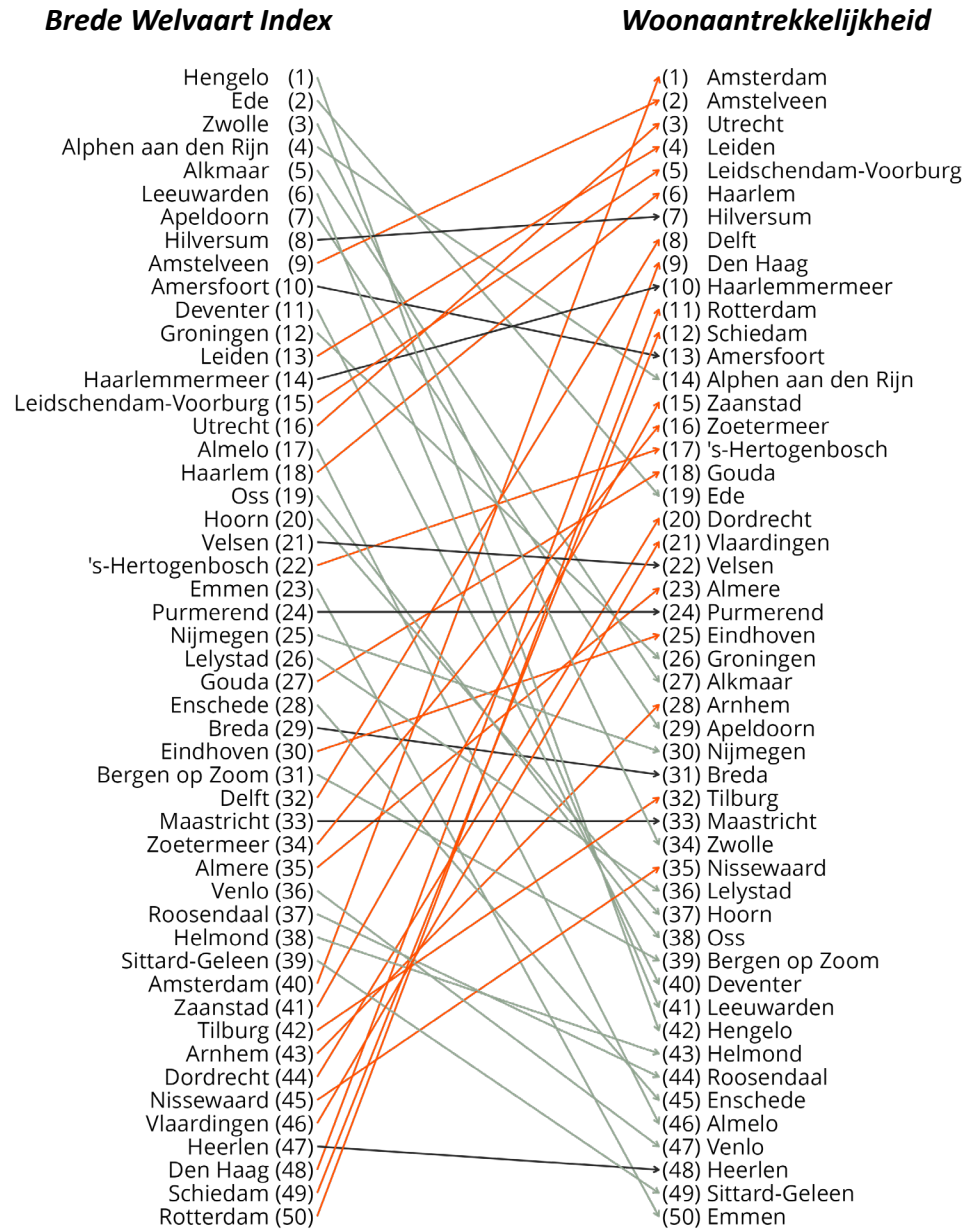
Onderzoek: kwaliteit van leven in Arnhem laagste van heel Gelderland

Inwoners van Arnhem hebben de laagste brede welvaart — een maatstaf voor de kwaliteit van leven — van heel Gelderland.

Wat zijn de regionale verschillen binnen Nederland?

Omgekeerde relatie woonaantrekkelijkheid & brede welvaart

Bron: Atlas Research (2024)

Sociaaleconomische verschillen verklaren brede welvaartverschillen

LEVENSV ERWACHTING

Mensen met een
laag inkomen leven

± 21 jaar

minder lang in **goed**
ervaren gezondheid

Lage opleiding

mannen met
een lage opleiding
leven

± 6,0 jaar
korter

vrouwen met een
lage opleiding
leven

± 4,8 jaar
korter

Laag inkomen

mannen met
een laag inkomen
leven

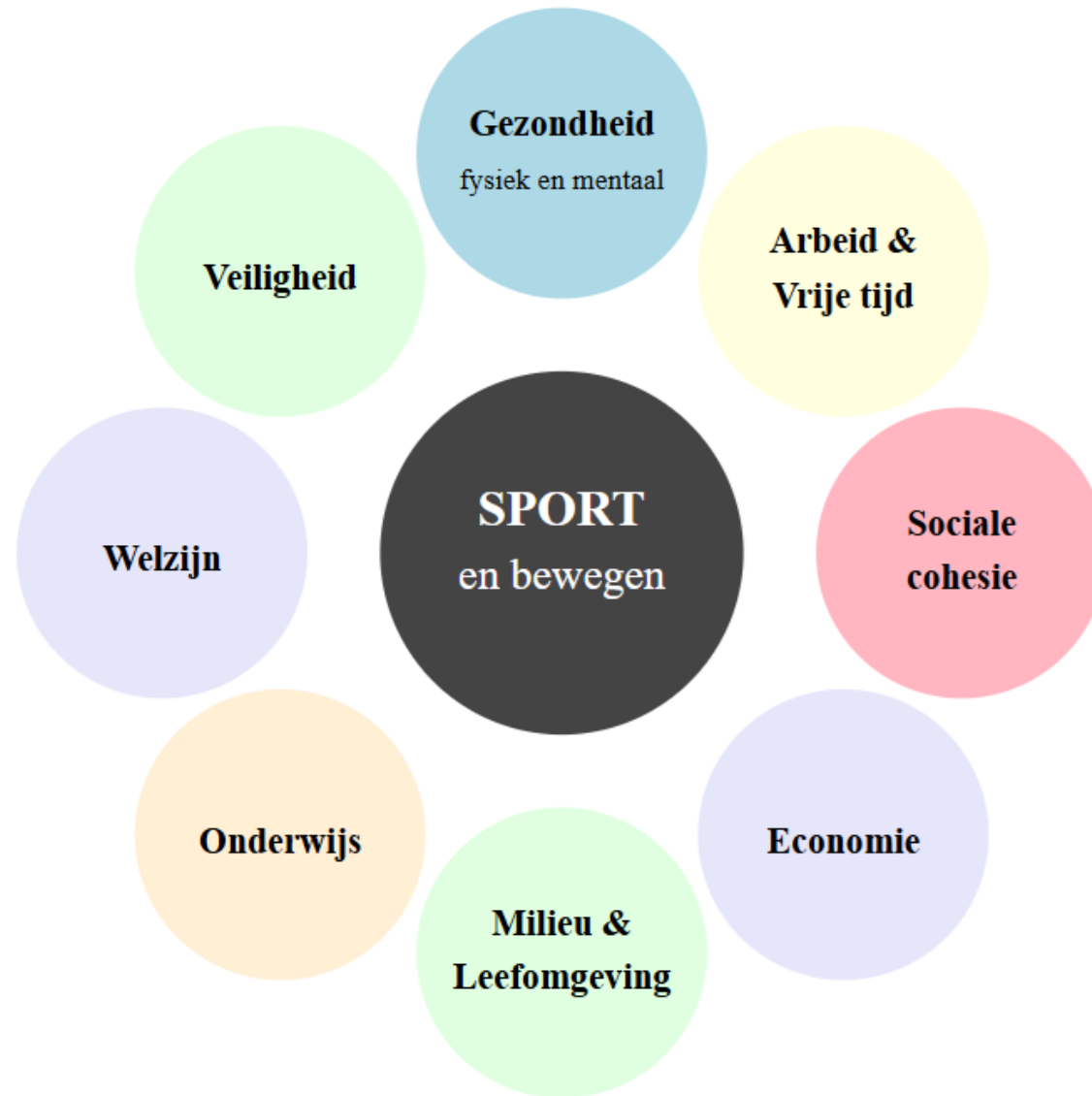
± 8,8 jaar
korter

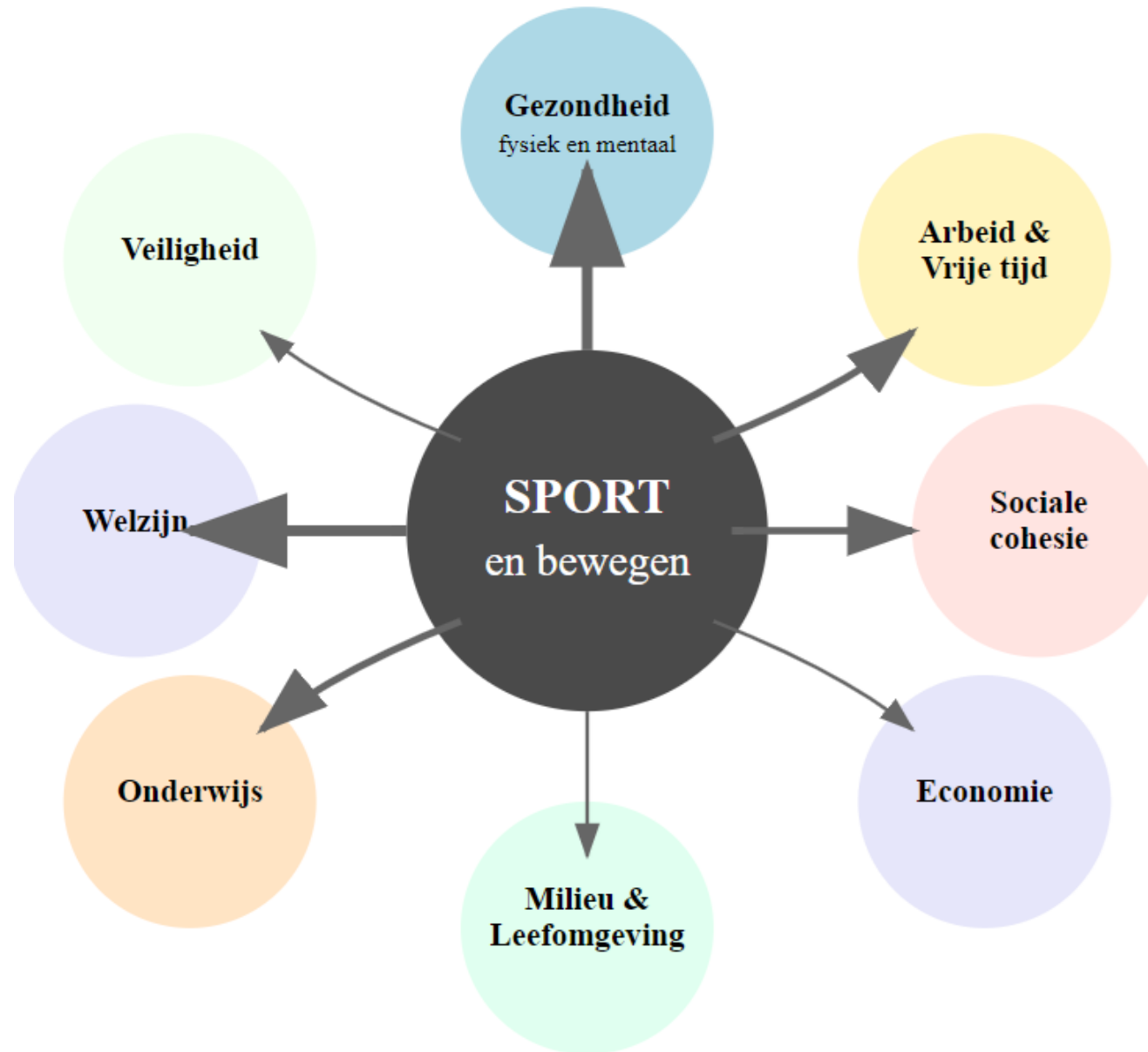
vrouwen met een
laag inkomen
leven

± 7,1 jaar
korter

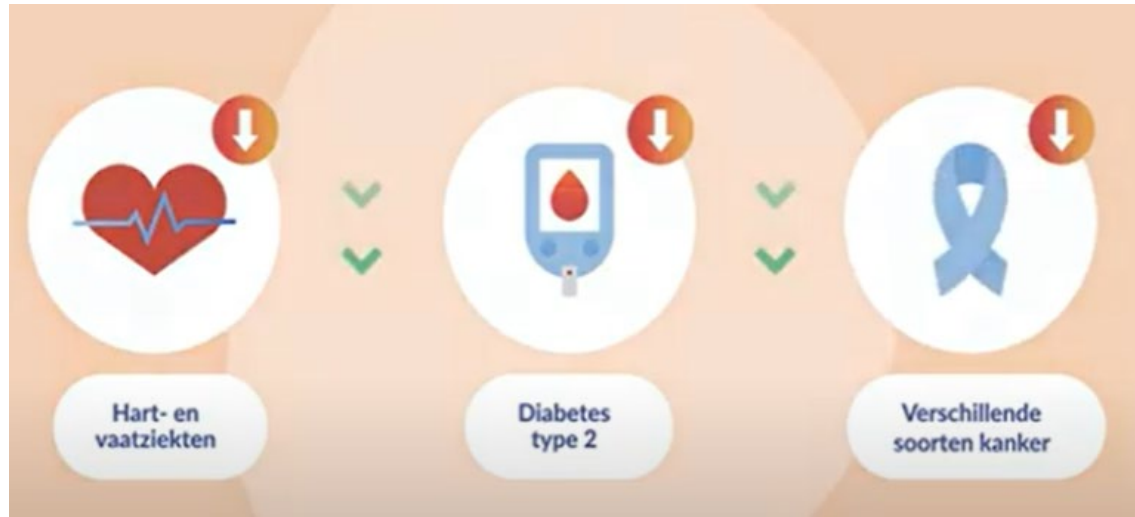
Rol van sport in brede welvaart?

Rol van sport in brede welvaart

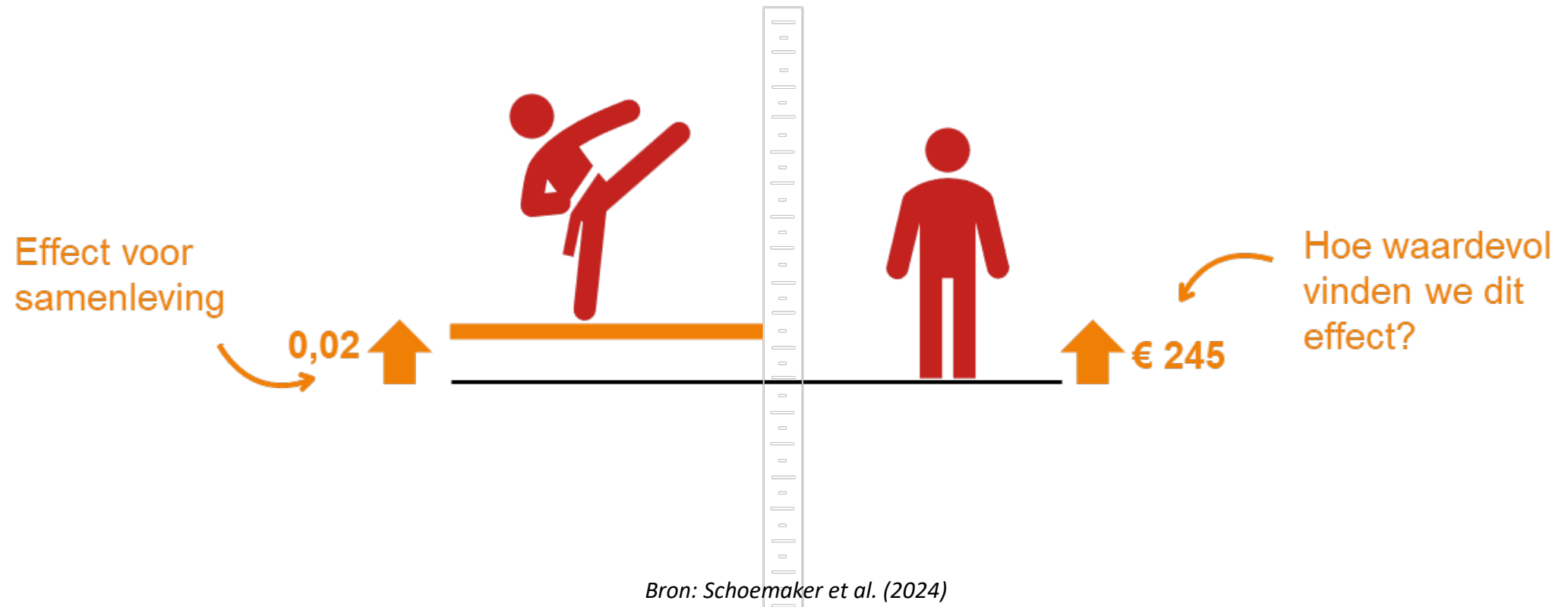

Sport en gezondheid

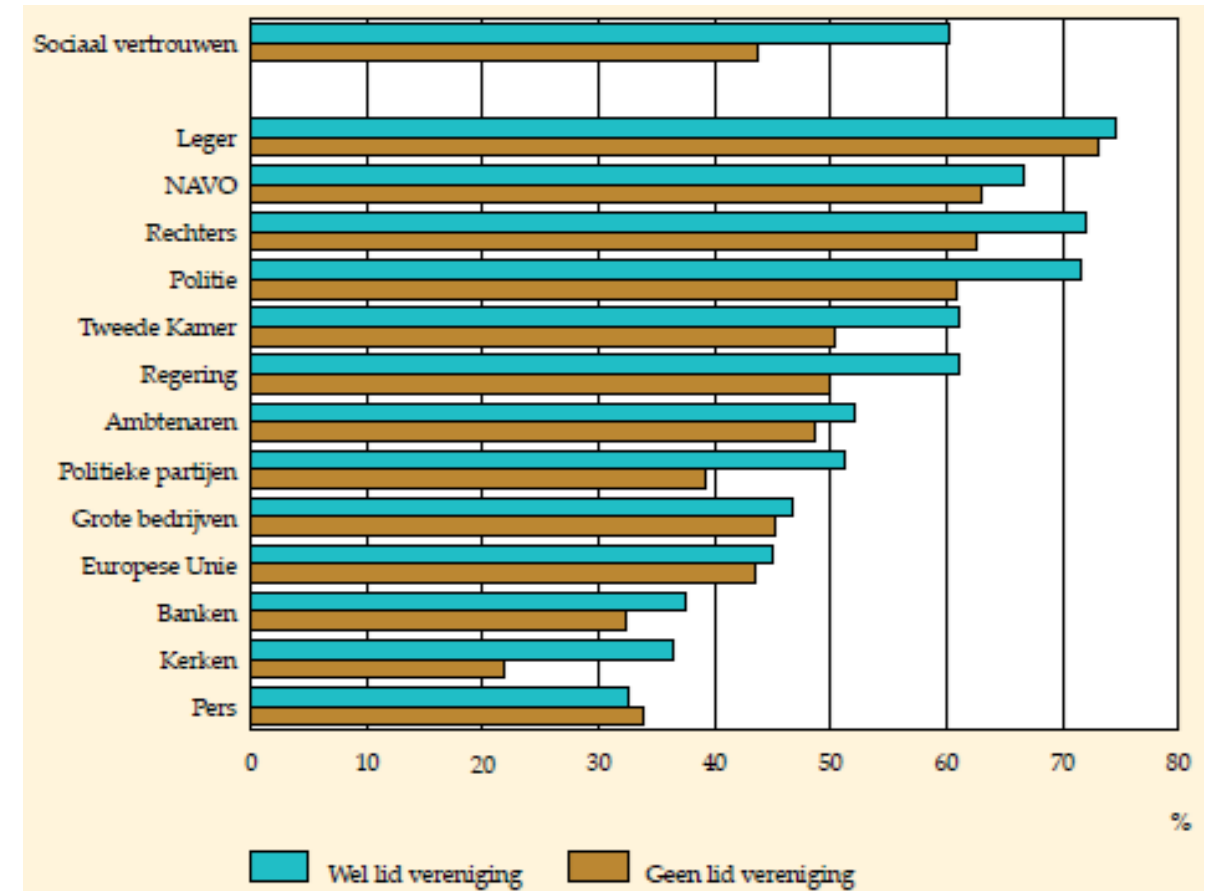
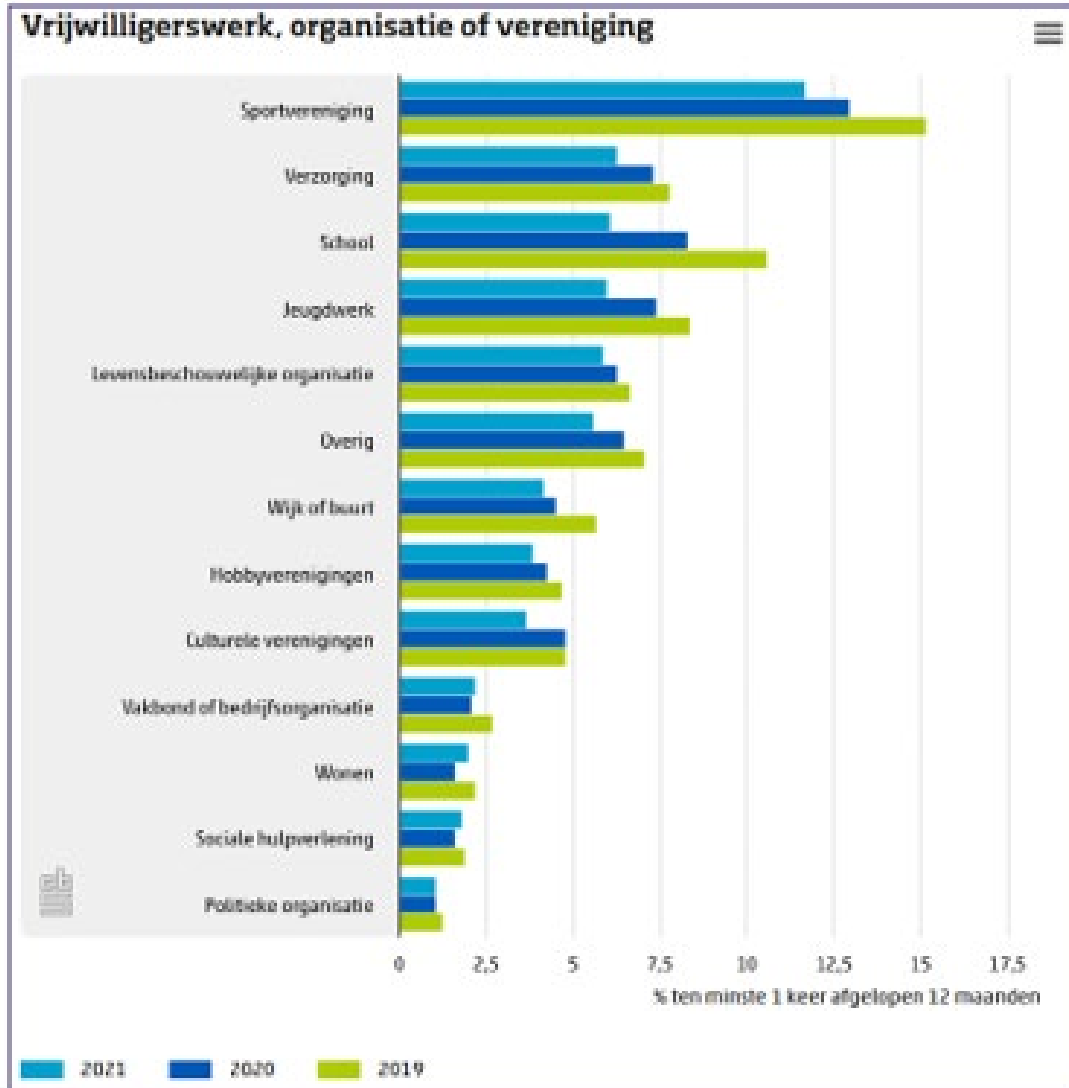

Sport en welzijn

Gemiddeld **1 uur sporten** per week zorgt voor evenveel welzijn als **245 euro** extra huishoudinkomen per maand

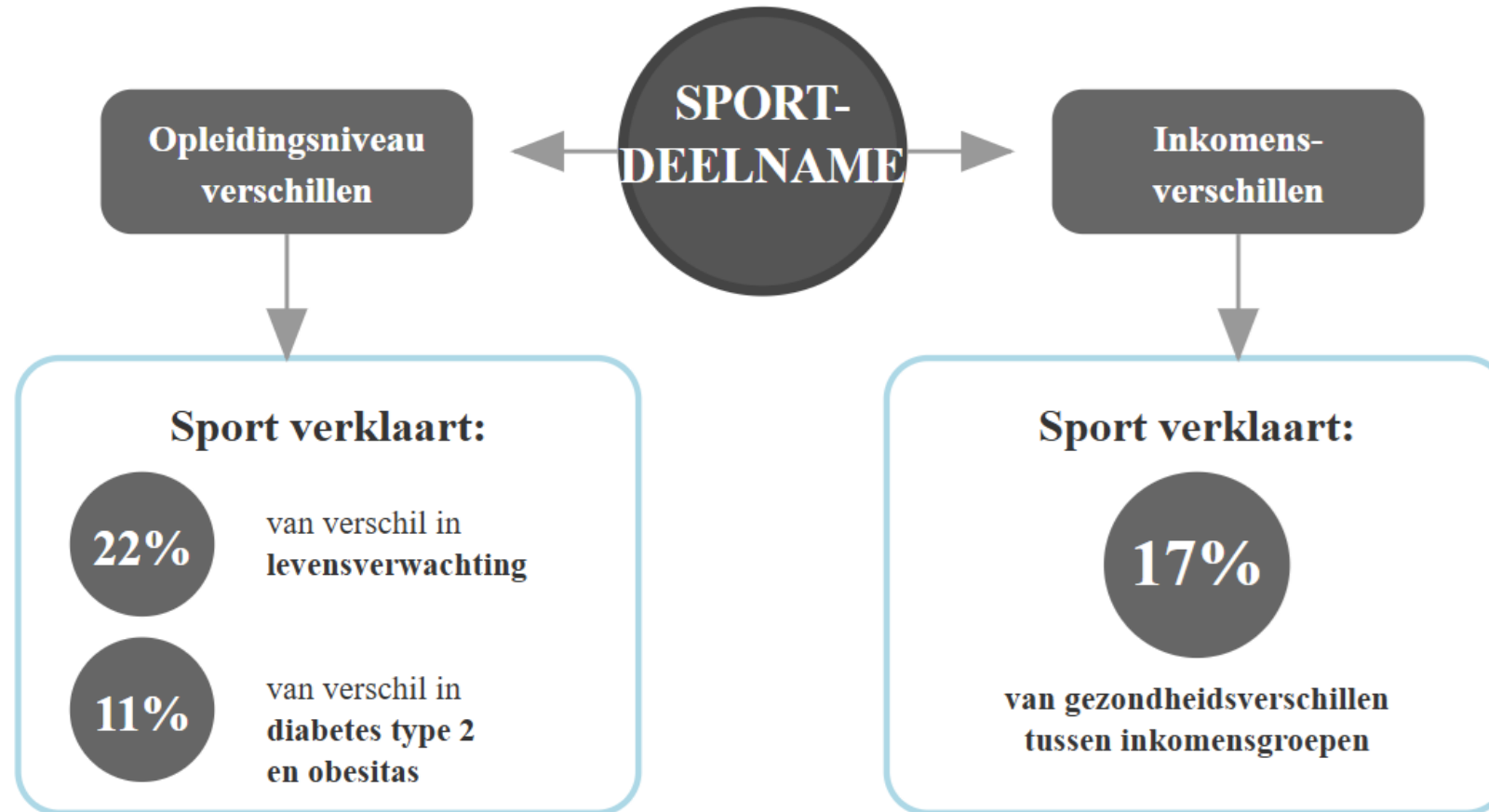

Sport en sociale cohesie

Sport als middel om verschillen te verkleinen

Sport en Gezondheidsverschillen

Sport als middel om zorgkosten te verlagen

NOS Sport • Zaterdag 21 september, 15:49

Zorgen om btw-verhoging: 'Sportdeelname is belangrijke voorspeller van zorgkosten'

Jonna ter Veer
redacteur NOS Sport

De sportbezuinigingen van het kabinet zullen vooral de laagste inkomens raken en daardoor ook de zorg. Dat stelt econometrist Willem de Boer van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. "Sportdeelname is een belangrijke voorspeller van zorgkosten."

De Boer ontving in 2022 de Boymansprijs voor beste sportonderzoek. Daarin vergeleek hij buurten met elkaar die sociaaleconomisch (naar opleiding of inkomen) op elkaar leken. Wat bleek? Sportdeelname heeft, meer dan bewegen, invloed op gezondheidsverschillen.

Ook heeft de buurt waar meer mensen sporten lagere zorgkosten dan de andere. "In een wijk waar één procent meer mensen aan verenigingssport doet, zijn de zorgkosten 25 euro lager per persoon per jaar..."

'Investeer in sport en beweging – juist om zorgkosten te voorkomen'

Joop Alberda, Louis van Gaal, Bas van de Goor, Guus Hiddink en Erik Scherder trekken nog eens aan de bel

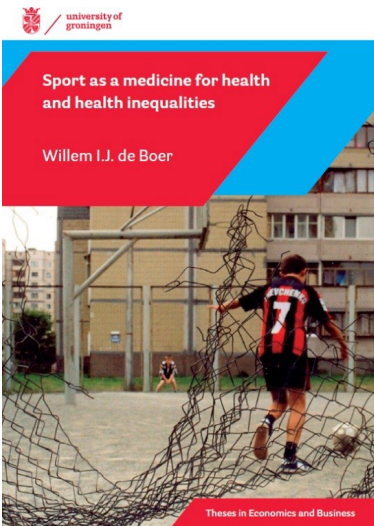
NOS Nieuws • Donderdag 2 januari 2020, 18:29

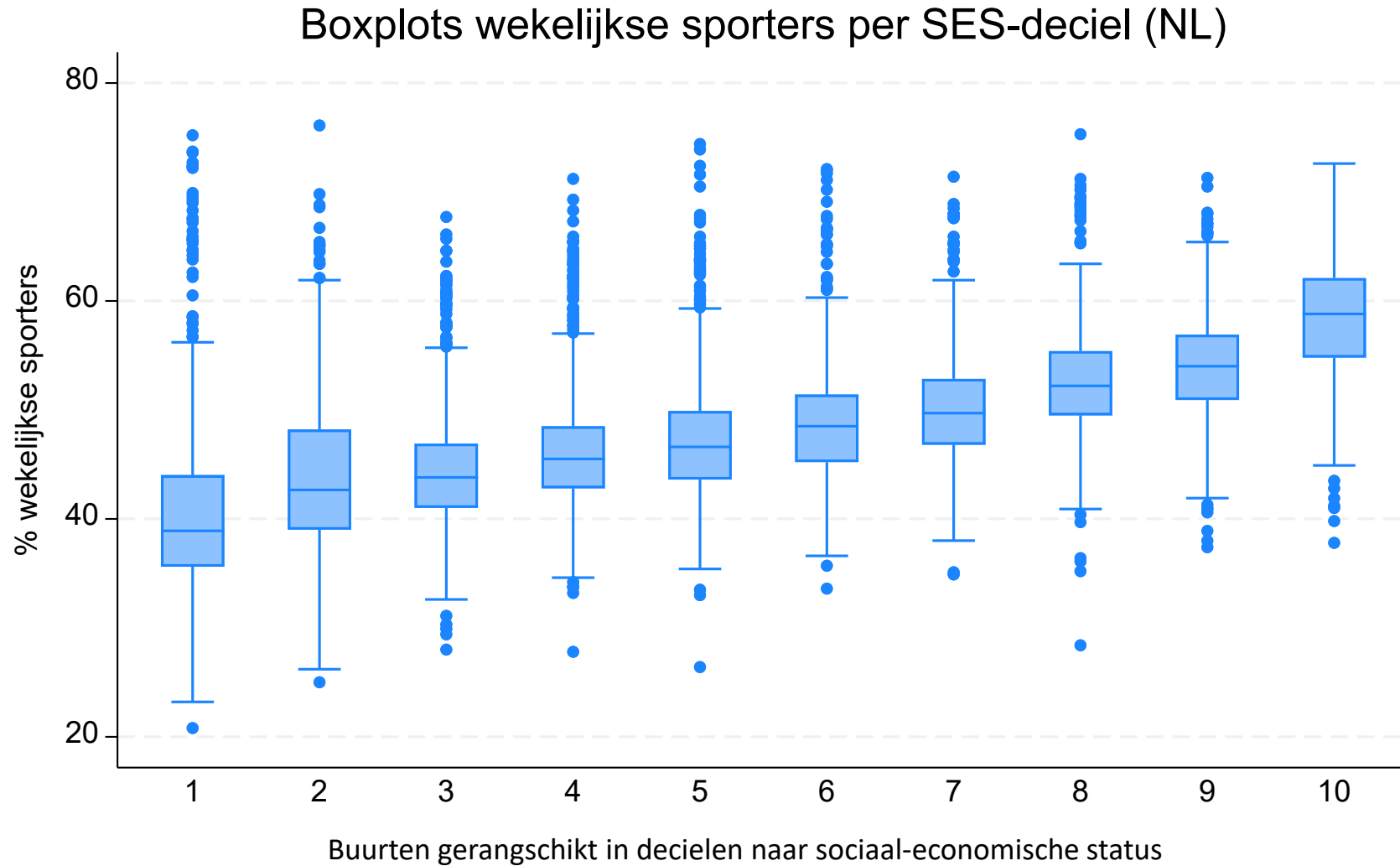
Minder roken en meer bewegen kunnen zorguitgaven fors terugdringen

Een daling van het aantal rokers met 1 procentpunt levert voor Nederland een besparing van de zorguitgaven op van 650 miljoen euro per jaar. Dat blijkt uit onderzoek van Nederlandse wetenschappers naar de gevolgen van roken, drinken en bewegen in wijken met een verschillende sociaal-economische samenstelling.

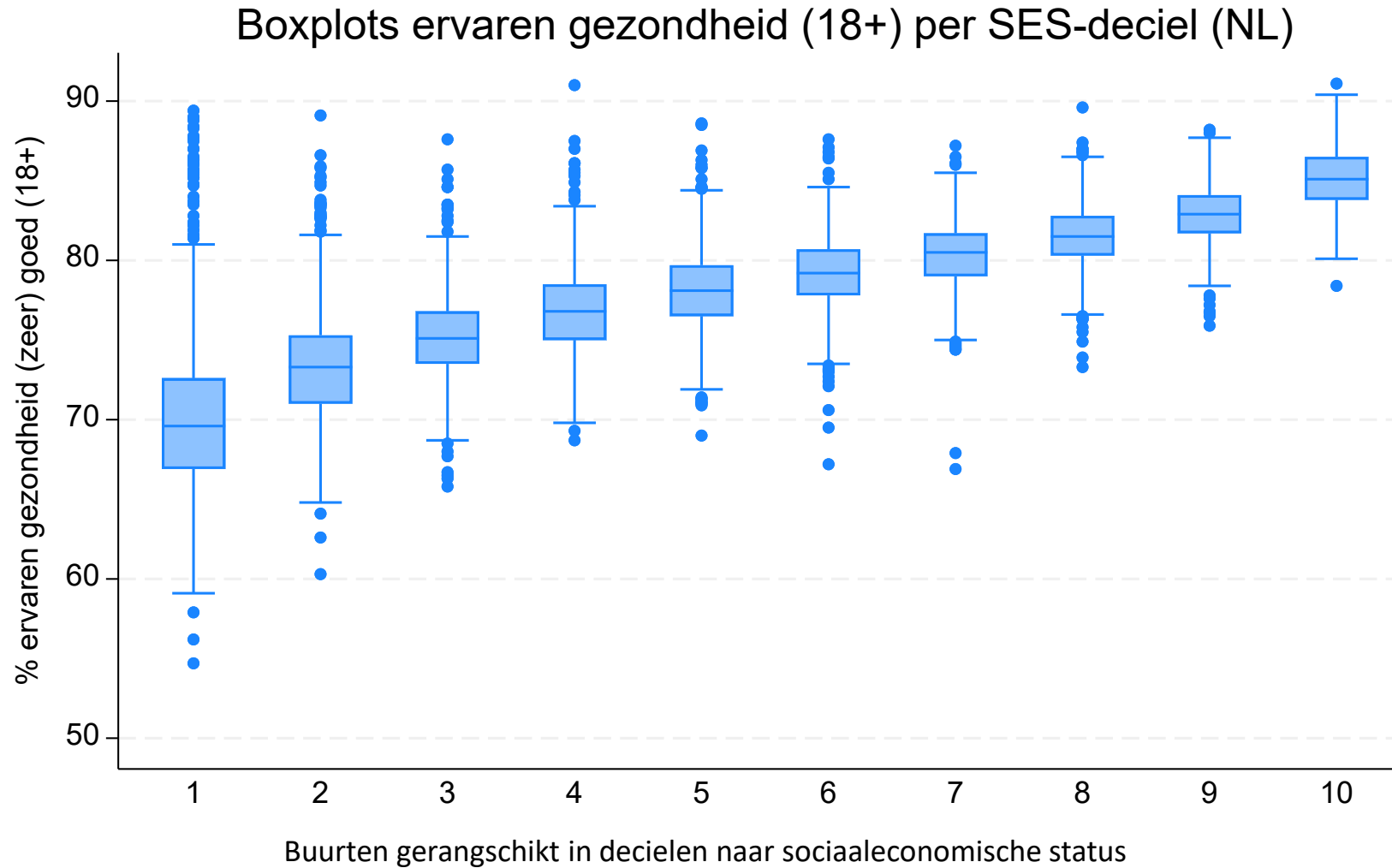
"We weten uit heel veel studies dat er een duidelijk oorzakelijk verband is tussen bewegen en gezondheid", zei onderzoeker Jochen Mierau van de Aletta Jacobs School of Public Health in Groningen in het *NOS Radio 1 Journaal*. Hij en zijn medeonderzoekers hebben dat uitgedrukt in zorgkosten.

Socialeconomische verschillen in sport...

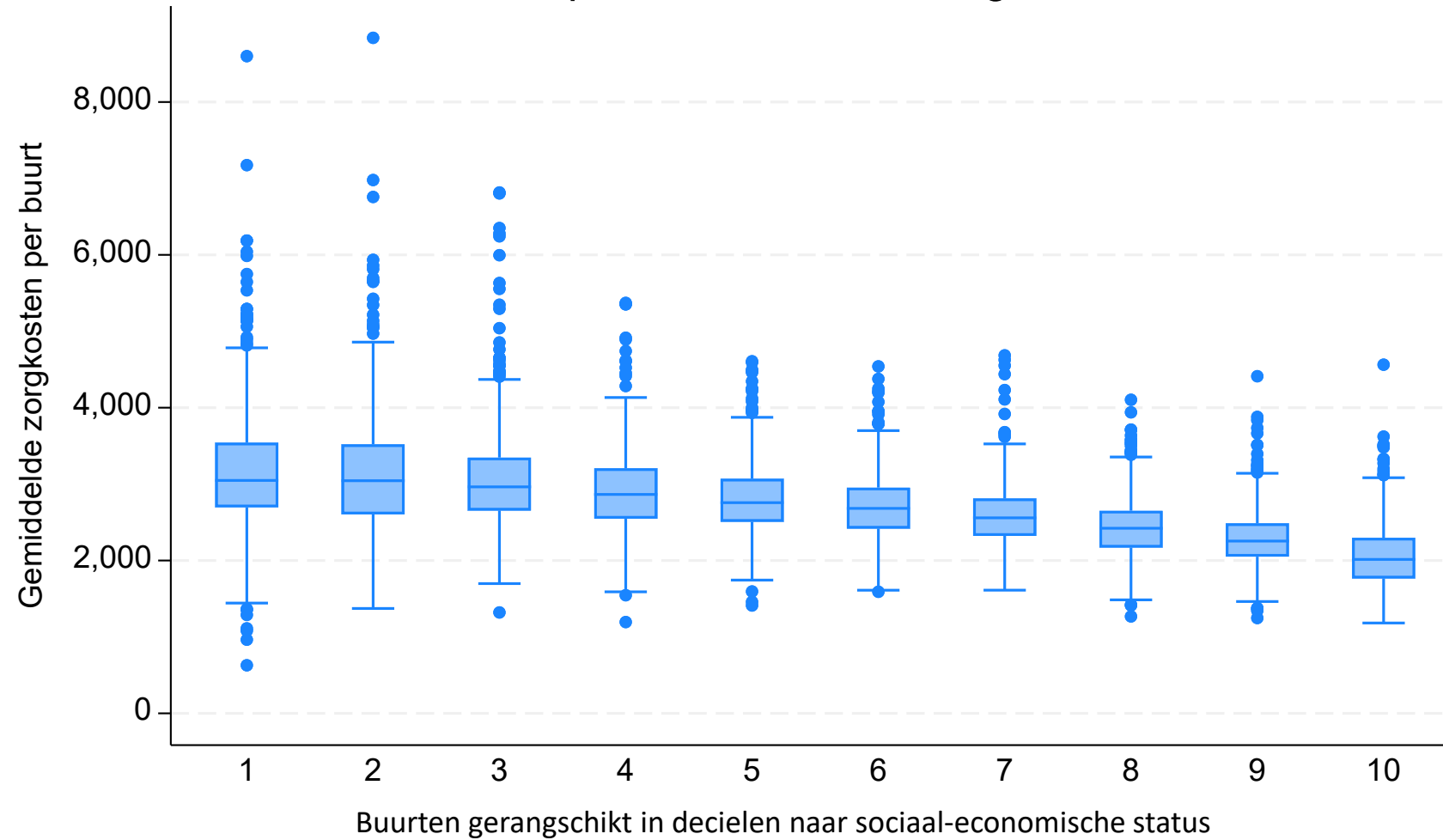

...verklaren deels de kloof in gezondheid...

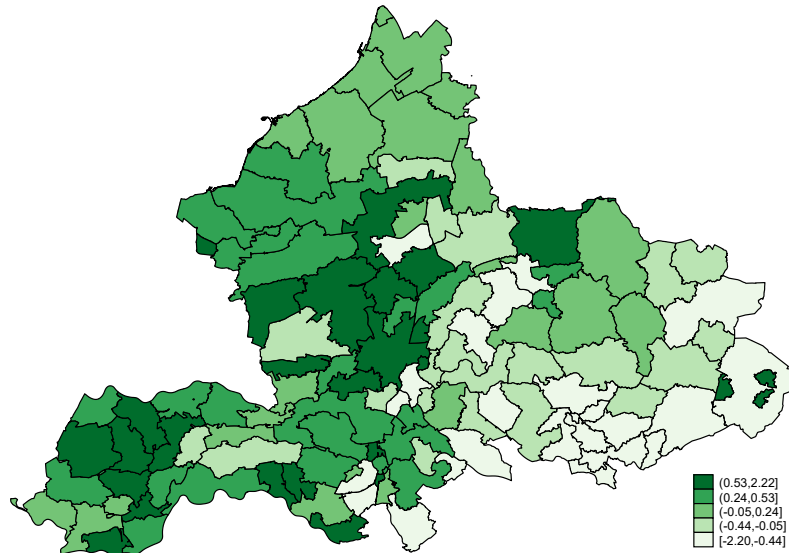
...en zorgkosten

Boxplots Gemiddelde zorgkosten

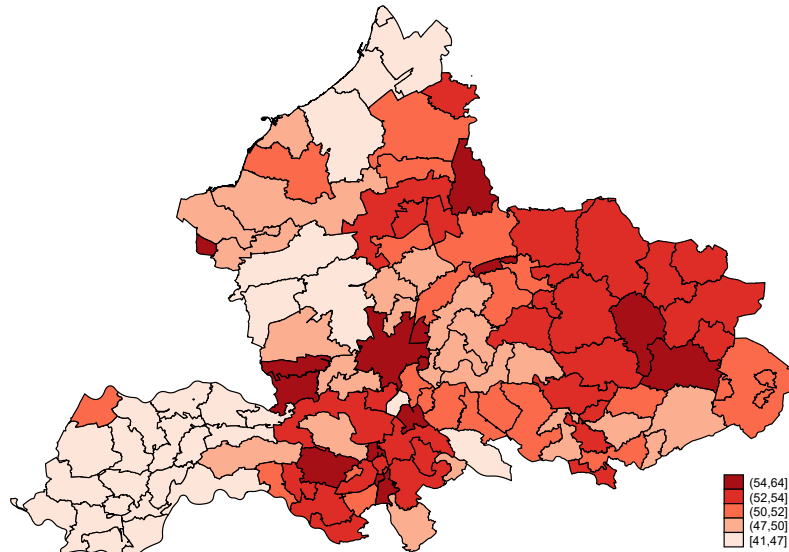

Sport en zorgkostenverschillen in Gelderland

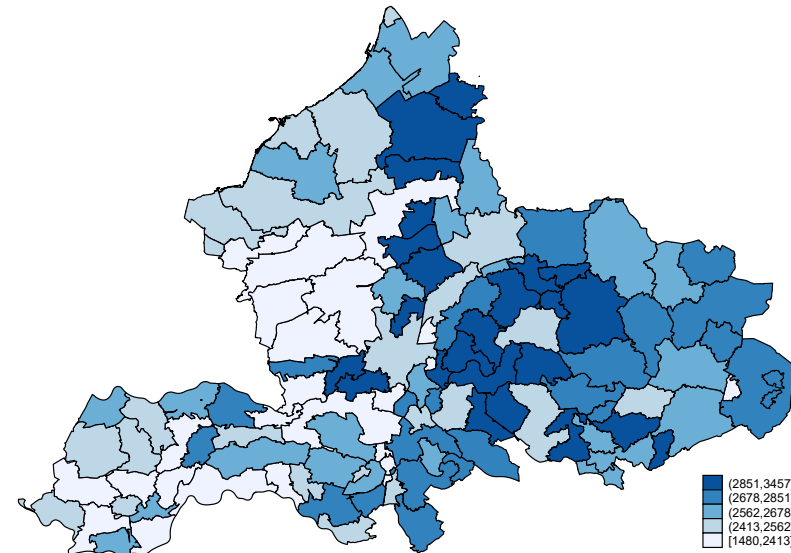
Sociaaleconomische status wijken Gelderland

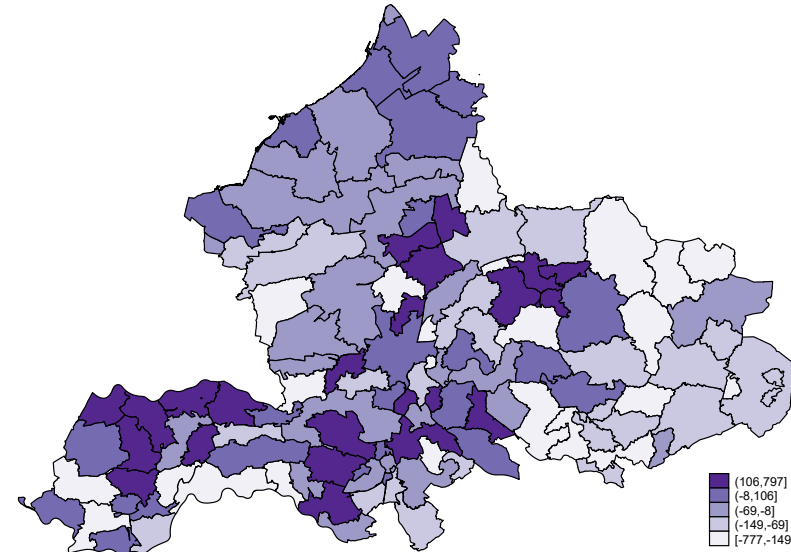
Percentage wekelijkse sporters Gelderland

Gemiddelde zorgkosten

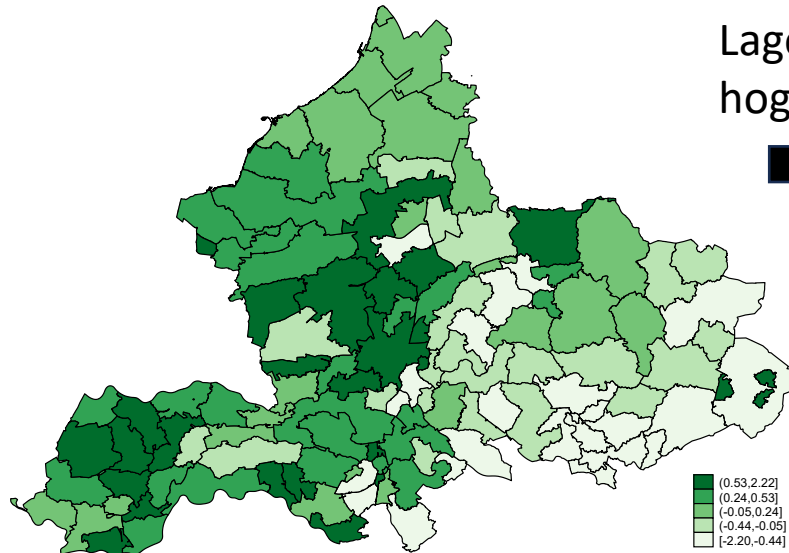

Zorgkosten: werkelijk t.o.v. verwacht (obv lft, gesl, SES))

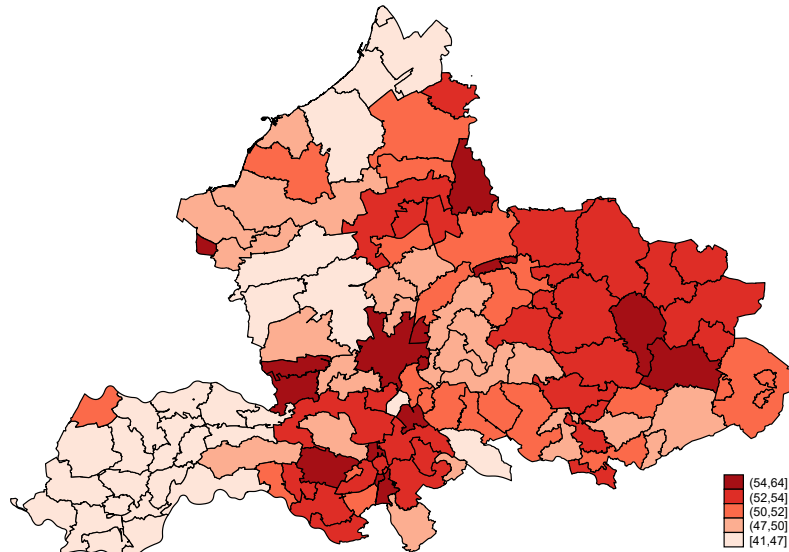

Sport en zorgkostenverschillen in Gelderland

Sociaaleconomische status wijken Gelderland

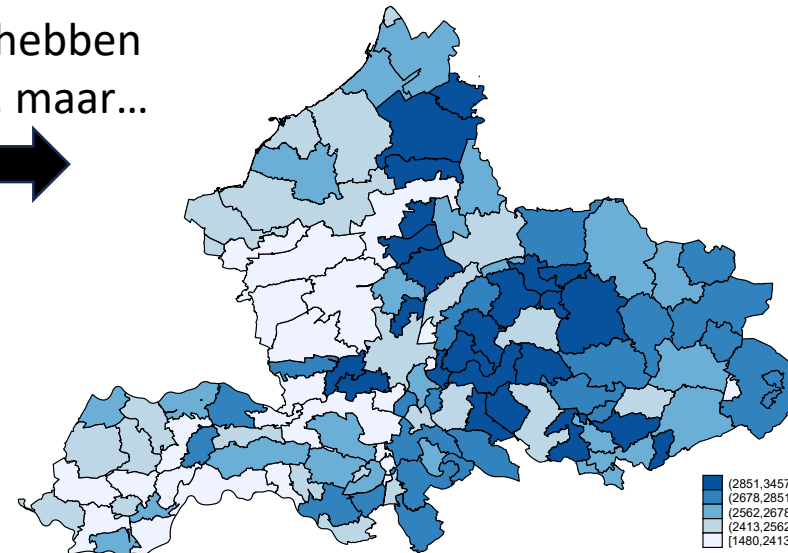
Percentage wekelijkse sporters Gelderland

Lage SES-wijken hebben
hoge zorgkosten, maar...

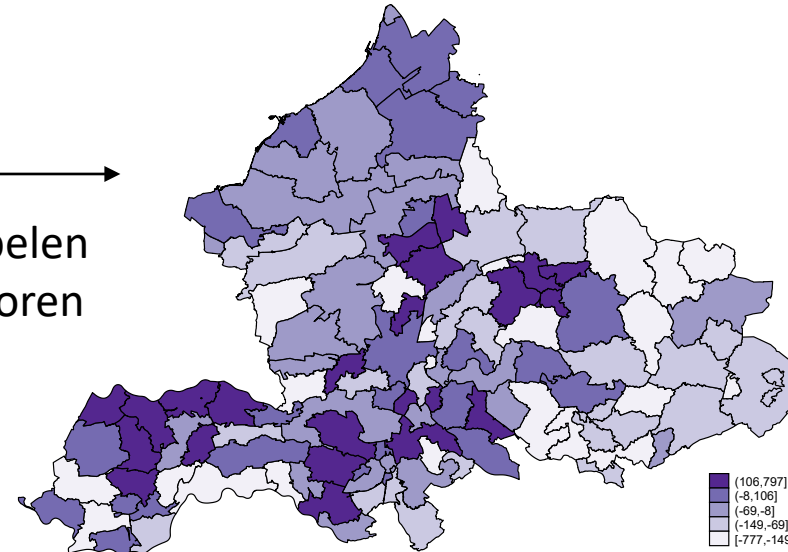
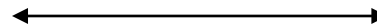

Gemiddelde zorgkosten

Zorgkosten: werkelijk t.o.v. verwacht (obv lft, gesl, SES))

...daarbij spelen
leefstijlfactoren
een rol.

...rekening
houdend met
SES en
bevolkings-
opbouw is het
beeld heel
anders, en...

Kansen voor sport

- Bijdrage aan vele aspecten van brede welvaart
- Meer aandacht voor preventie
- Aandacht voor transities en levensfasen
- Verbindend tussen beleidsterreinen
- Aanzienlijke en groeiende arbeidsvoorraad (o.a. buurtsportcoaches)

Bedreigingen

- Sportdeelname jongeren daalt
- Sociaaleconomische kloof sportdeelname groeit
- Verenigingen en vrijwilligers onder druk
- Gemeentelijke inzet kwetsbaar
- Betaalbaarheid onder druk

Uitdagingen binnen de sport

- Teveel focus op aanbod / vraagkant is onderbelicht
- Beleid en activiteiten te lokaal en context georiënteerd
- Samenwerking andere beleidsterreinen
- Sector is erg op zichzelf gericht
- Opbrengsten soms onduidelijk, verspreid over actoren & tijd

Slimme oplossingen

- Integreren sport in andere beleidsterreinen & samenwerken
- Arbeidspotentieel inzetten op aansluiten vraag en aanbod
- **Datagedreven werken**
- Keuzes maken & doelstellingen formuleren voor meer resultaat
- **Focus op jeugd: jong geleerd is oud gedaan**

Wat doet de HAN?

HAN SENECA

CENTRUM VOOR GEZONDHEID, WELZIJN EN LEEFSTIJL

SAMEN GEZONDHEIDSVerschillen VERKLEINEN

SOCIAAL - FAIR HEALTH

**SPORTIEF
GROOT
WORDEN**

OPRECHT BEGRIJPELIJK

Een multidisciplinaire en maatschappijbrede bijdrage leveren aan oprecht begrijpelijke (gerechtelijke) procedures en juridische overheidscommunicatie, zodat het recht voor iedere burger daadwerkelijk toegankelijk is.

SERC
**SPORTS & ECONOMICS
RESEARCH CENTRE**

Take Aways

Sport is belangrijk puzzelstuk voor brede welvaart

Sport als bindmiddel (beleid, organisaties, samenleving)

Focus op de toekomst (doelen, vraaggericht, jeugd)

SPORTBEDRIJF **ARNHEM**

15 november 2025

Bezoek onze website
www.sportiefgrootworden.nl

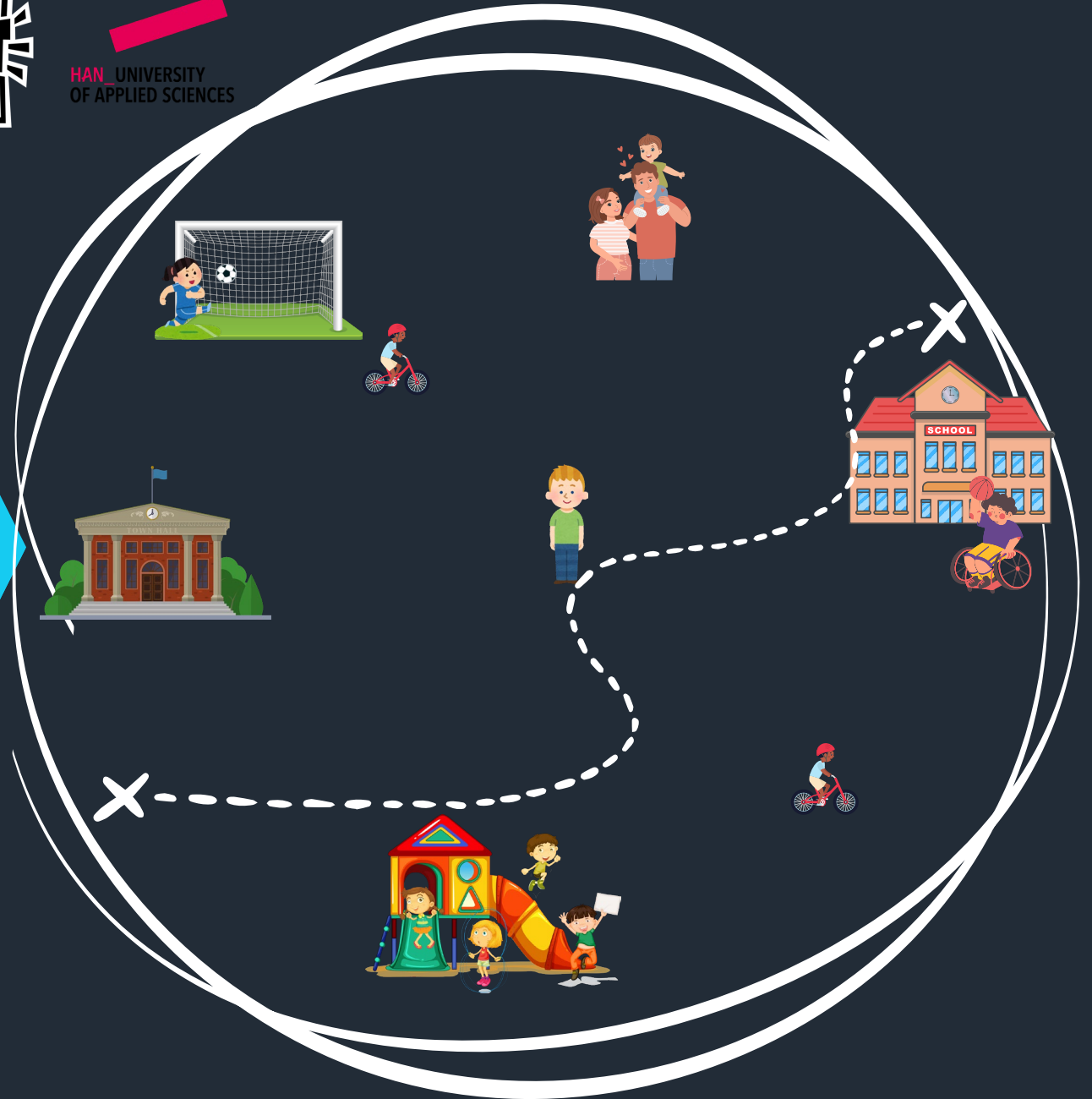

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

BOSAN
CHALLENGE QUALITY

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Why

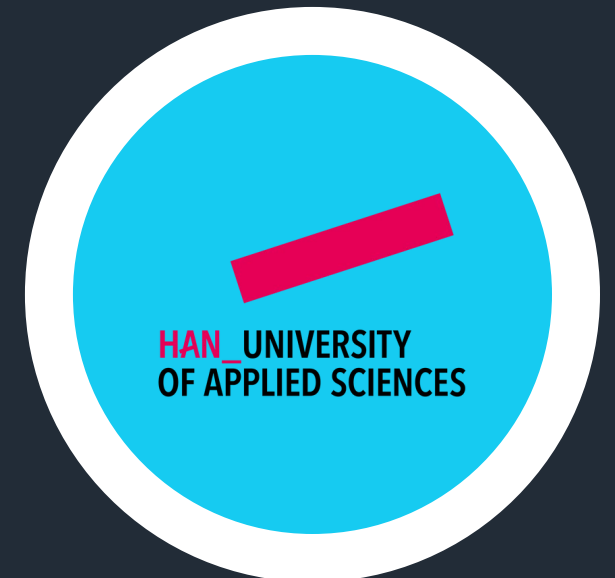
De urgentie is groot: steeds meer kinderen bewegen te weinig, wat hun gezondheid en ontwikkeling schaadt. Sportief vaardige kinderen behouden vaker een gezonde leefstijl. Om de gezondheid van toekomstige generaties te waarborgen, is het cruciaal om deze negatieve trend te keren.

SPORTBEDRIJF ARNHEM

Sportief Groot Worden focust op een optimale omgeving waarin kinderen meer en beter leren bewegen. Dit gebeurt met datagedreven tools en lokale interventies in de wijk, school en sport. Voorbeelden zijn de BLOC-test, die motorische vaardigheden meet, en de Tool Sportief Groot Worden, die sport- en beweeggedrag inzichtelijk maakt voor maatwerkbegeleiding.

How

DUELE GEGEVENS VAN DE KINDER

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Patrick Lama

Vrije Tijd

Speelt 5x per week buiten

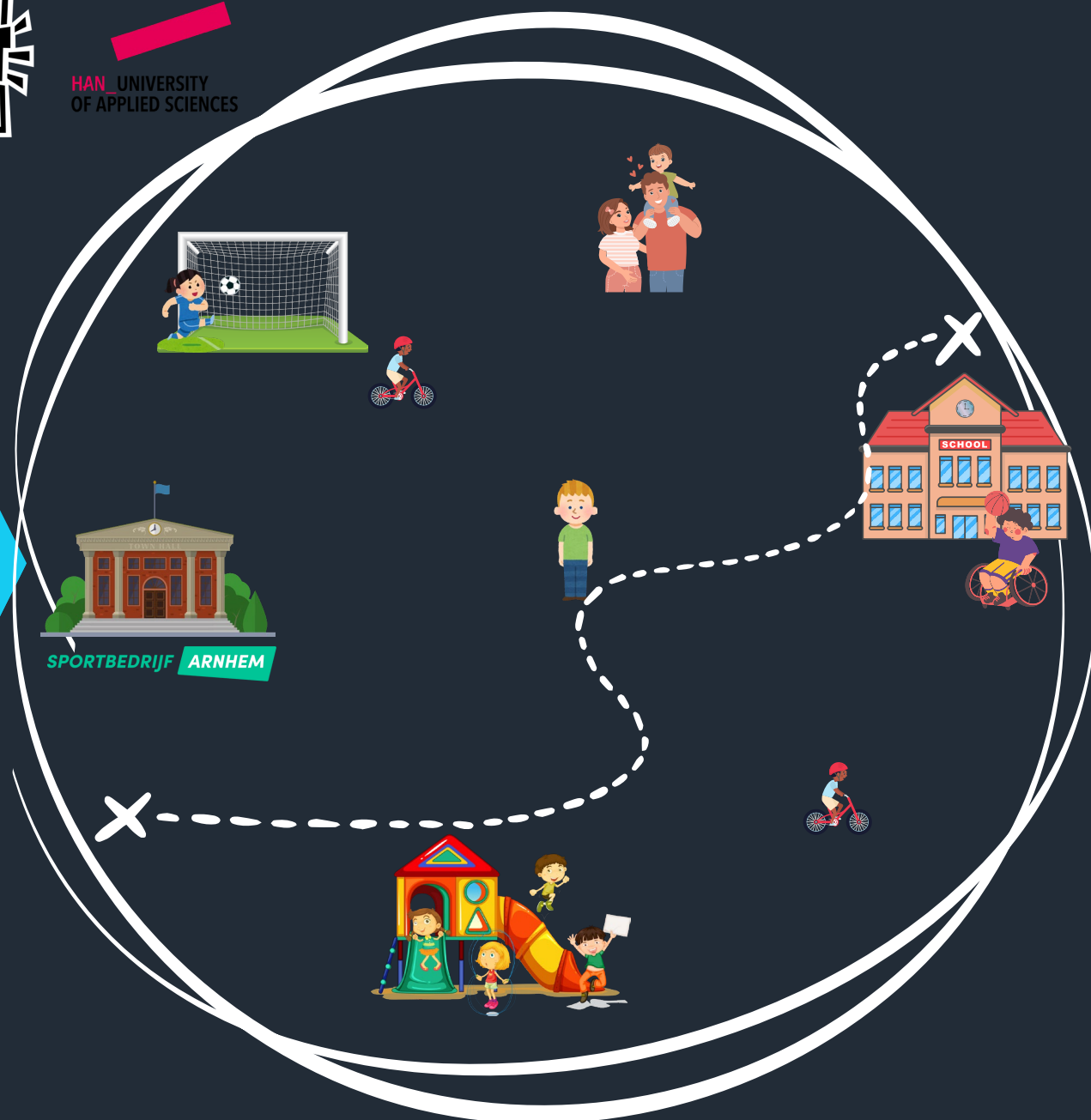
Doet 2x per week mee aan
georganiseerd aanbod

Sport

Doet aan 2 sporten
Voetbal & Tennis

Traint 3x per week

Heeft 2 wedstrijden

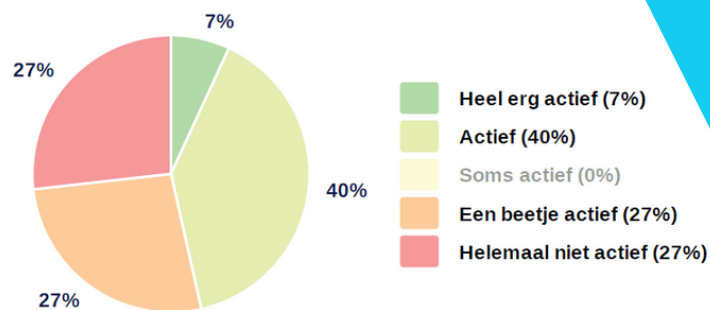
1. GEGEVENS VAN DE KINDEREN IN D

Het beweeggedrag van de groep kinderen wordt geduid per context worden in de legenda nader uitgelegd.

1.1 Beweeggedrag onder schooltijd

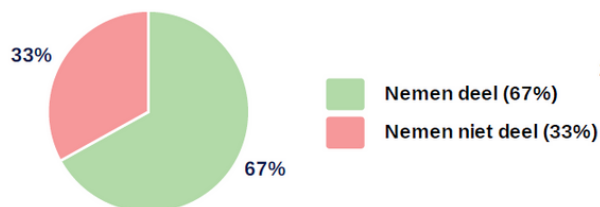
1.1.1 Activiteit tijdens de pauzes

In onderstaande figuur valt af te lezen hoe actief de kinderen zijn tijdens de pauze

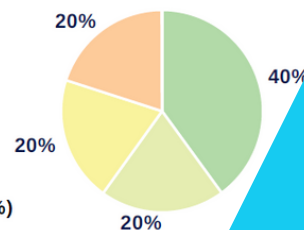
1.1.2 Deelname aan georganiseerde pauzesport

De eerste figuur geeft weer of kinderen deelnemen aan pauze sport, en indien zij dit niet doen, of het wel /niet wordt aangeboden (volgens de kinderen).

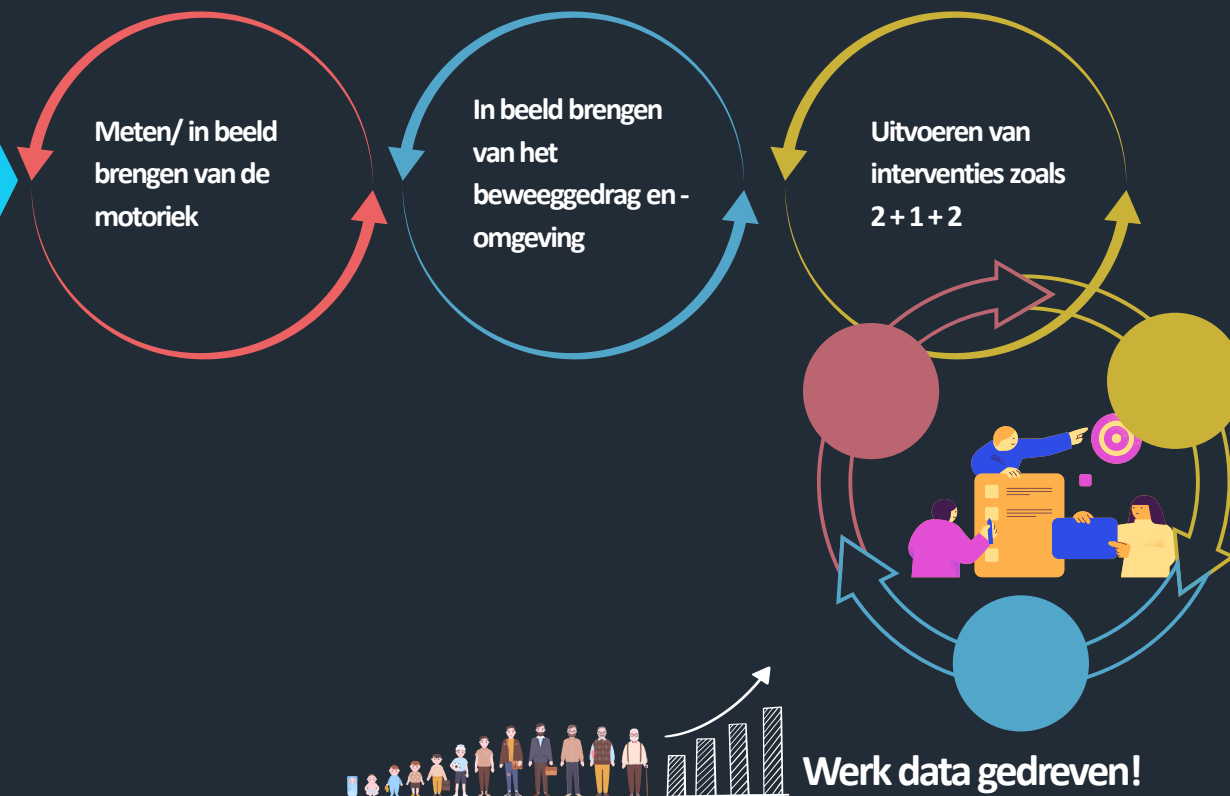

Hoe vaak nemen kinderen deel

In de onderstaande figuur wordt hoe vaak kinderen deelnemen aan pauzesport (als ze deelnemen)

Hoe kom je tot keuzes? En Hoe verantwoord je de investering?

Arnhems antwoord

Beweegconcept 2 + 1 + 2

- 2 uur kwalitatief goed bewegingsonderwijs
- 1 uur extra bewegen onder schooltijd
- 2 uur bewegen na schooltijd rondom school

Inhoud; Meer bewegen en Beter Leren Bewegen

- Realiseren beweegrichtlijn
- Verbeteren motorische vaardigheden
- Bewegen als middel

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Arnhems antwoord (2)

- De school als vindplaats.
- Alle kinderen bereikt.
- Pedagogische veilige setting.. kind staat centraal
- Centraal gesteld doel en aanpak.
- Borging in sportnota, sport en preventieakkoorden, buurtsportcoach regeling
- Borging in visie op bewegingsonderwijs, gezondheid en sport
- Bundeling van menskracht en middelen.

Draaiboek

Het opzetten van bewegteams

t.b.v. de implementatie van

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Werkwijze

Bewegteamconstruct

- Samenwerken
- Planmatig en cyclisch
- Ieder zijn rol
- Landingsplaats
- Maatwerk
- Monitoring
- Ontzorgen

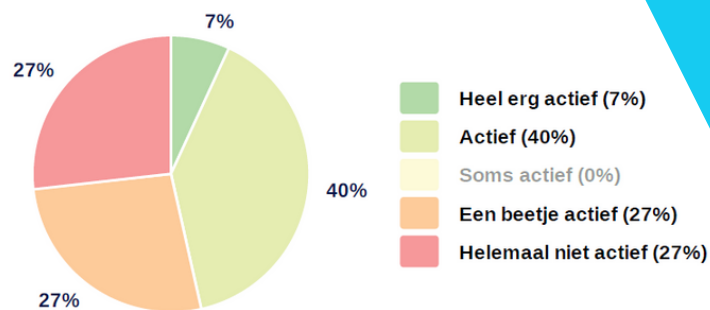
1. GEGEVENS VAN DE KINDEREN IN D

Het beweeggedrag van de groep kinderen wordt geduid per context worden in de legenda nader uitgelegd.

1.1 Beweeggedrag onder schooltijd

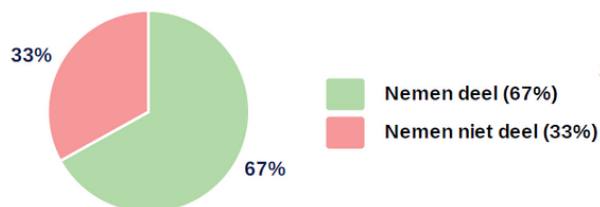
1.1.1 Activiteit tijdens de pauzes

In onderstaande figuur valt af te lezen hoe actief de kinderen zijn tijdens de pauze

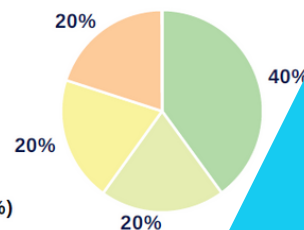
1.1.2 Deelname aan georganiseerde pauzesport

De eerste figuur geeft weer of kinderen deelnemen aan pauze sport, en indien zij dit niet doen, of het wel /niet wordt aangeboden (volgens de kinderen).

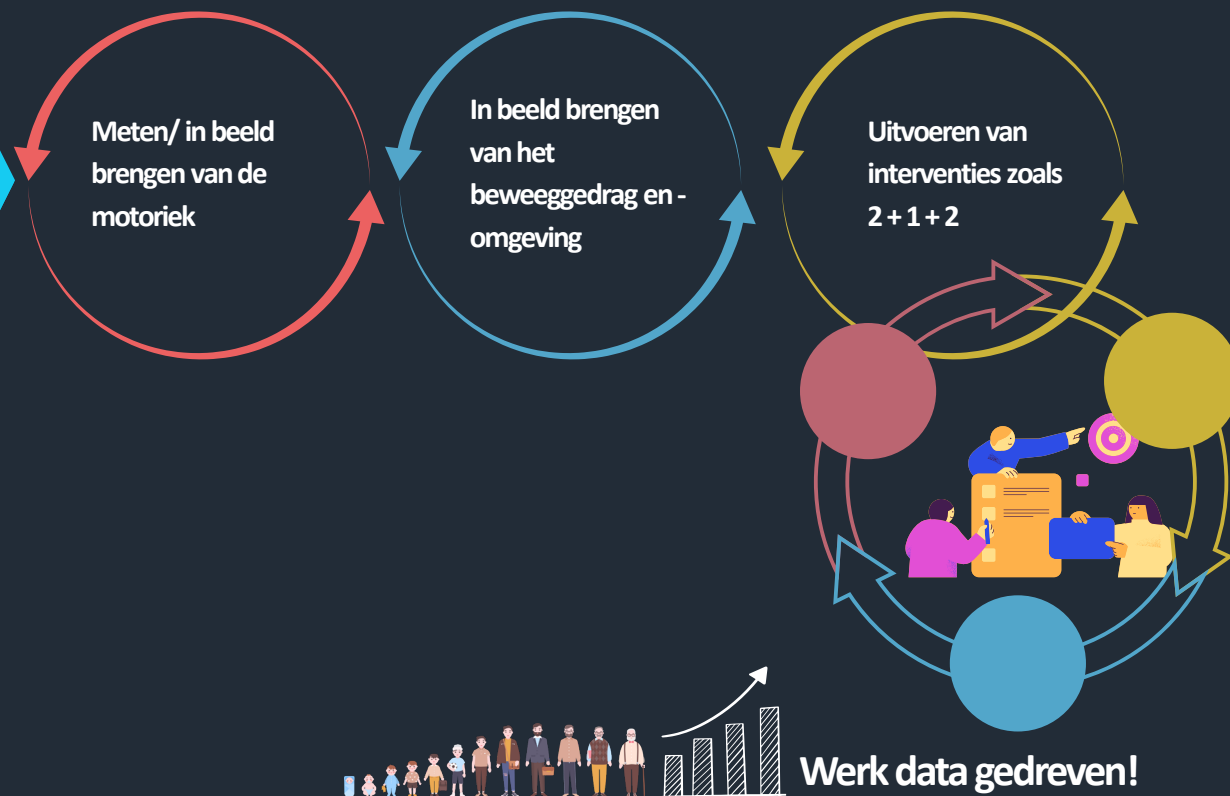

Hoe vaak nemen kinderen deel

In de onderstaande figuur wordt hoe vaak kinderen deelnemen aan pauzesport (als ze deelnemen)

Hoe kom je tot keuzes? En Hoe verantwoord je de investering?

"Groei met data
gedreven visie, maak
vandaag impact voor
een betere
toekomst."

+31629819346

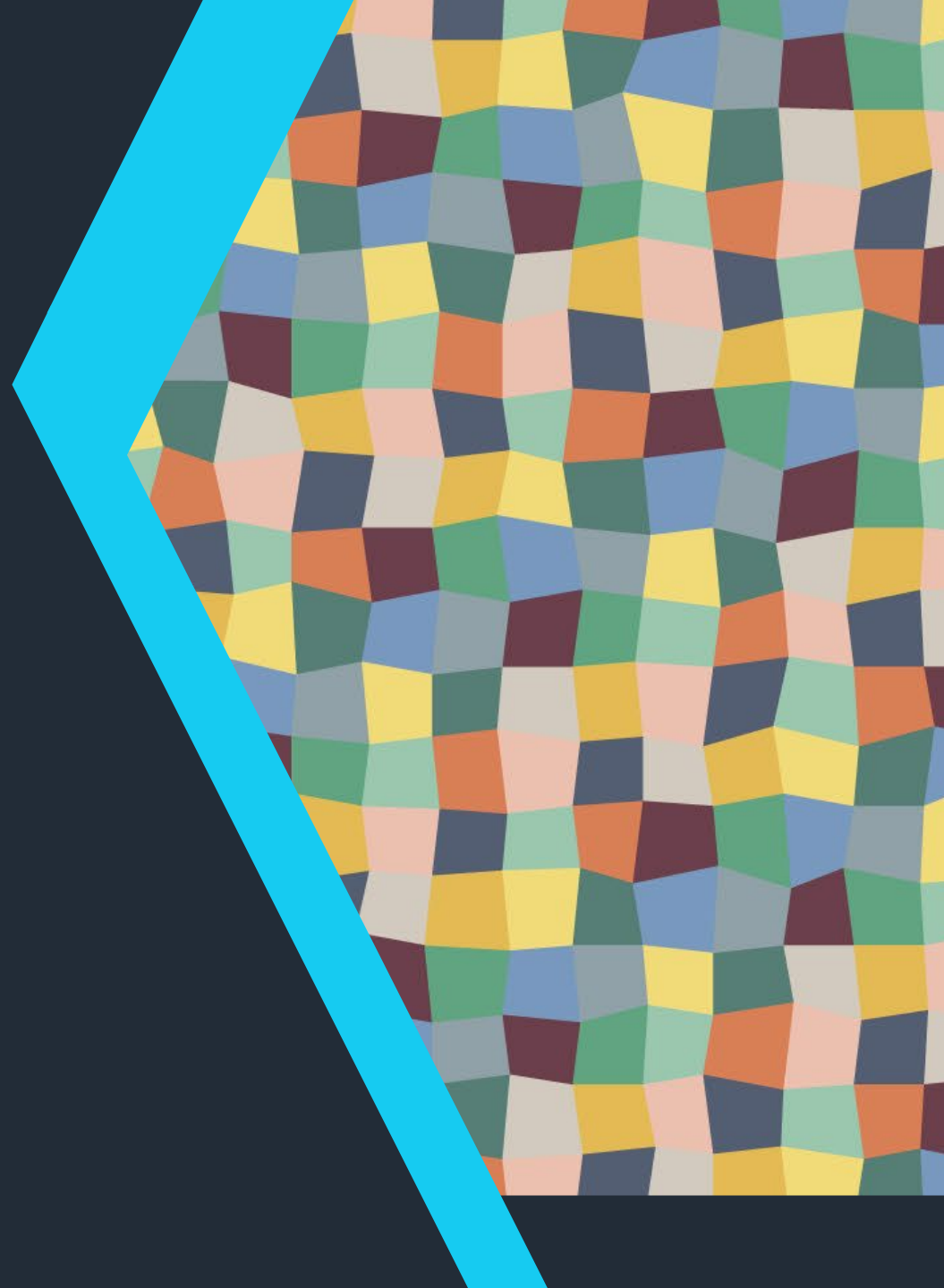
www.sportiefgrootworden.nl

info@sportiefgrootworden.nl

papendallaan 51 Arnhem

In gesprek met elkaar

Ik wil helpen de brede welvaart te
vergroten met sport en bewegen

NEC Singles & UNIQLO Doubles Wheelchair Tennis Masters

Belang van evenementen

Bedankt!